
Sosiaalialan asiakastyön kehittämisyksiköt: tilannekatsaus

Sosiaalialan osaamiskeskusten kartoitukset

(joulukuu -07, helmikuu -08)

VISIO

”Sosiaalialan kehittämissyksikkö on alansa kehittämissasiantuntija alueellaan.” (OSKEjen KEHY-kartoitus 2/08)

KEHITTÄMISYKSIKKÖTYÖN ARVIOINTI - SUUNNITTELUVAIHEEN KRITEERIT:

- Sosiaalialan kehittämissyksiköt muodostavat kunnille tutkimus- ja kehittämistoiminnan **pysyvän** rakenteen.
- Kehittämissyksiköt ovat alansa osaavia **asiakaspalveluyksiköitä**, joiden **henkilöstö** on alan normien ja pätevyysvaatimusten mukaista.
- Kehittämissyksikön **alueellisuuden / seudullisuuden** määrittely voi vaihdella substanssiperustaisesti. Lähtökohtana on **toiminnallisesti tarkoituksenmukainen** kehittämisalue.
- Kehittämissyksiköt ovat sosiaalialan **asiakastyötä tekeviä**, pitkäjänteisesti **kehittäviä ja tutkivia**, oppivia yhteisöjä.

(...)

(...)

- Yksiköihin liittyvän **tutkimuksen** muodostumista ohjaa vahva **kytkentä käytännön asiakastyöhön.**
- Kehittämisyksiköt lisäävät oman alueensa **henkilöstön ammatillista osaamista ja mallintavat** muille alueen yksiköille erilaisia tapoja kytkeä kehittämisorientaatio yksikön perustehtävään.
- Kehittämisyksiköt toimivat tiiviissä alueellisessa **yhteistyössä.** Keskeisiä toimijoita ovat alueen kunnat, alan järjestöt sekä oppi- ja tutkimuslaitokset.
- Kehittämisyksiköt ovat **osa seudun kehittämisrakennetta.**
- Erityisen keskeistä on **osaamiskeskusyhteistyön** lisäksi **oppilaitosyhteistyö**, joka toteutuu usealla tavalla, mm oppinäytteinä, tutkimuksina, käytännön opetuksena, työelämävaihtona ja koulutusyhteistyönä.

Kehittämisyksiköt toimialoittain (helmikuu -08)

- Kehittämisyksiköitä yhteensä 58, joista varsinaisia 47 (+ valmistelevia 11). Lastensuojelun kehittäminen yleisintä:
 - Lastensuojelu 17
 - Vanhusten palvelut 9 (+ 2)
 - Aikuisten palvelut 6 (+ 2)
 - Vammaispalvelut 4 (+4)
 - Varhaiskasvatus 4 (+2)
 - Päihdepalvelut 4 (+1)
 - Monikulttuuriset palvelut 2
 - Asunnottomien palvelut 1

(...)

KEHYt osaamiskeskusalueittain

- Itä-Suomi 10
- Pohjois-Suomi 8
- Kanta-Häme, Pirkanmaa, Satakunta 8
- Pohjanmaa 7
- Länsi- ja Keski-Uusimaa 5
- Varsinais-Suomi 5
- Päijät-Häme ja Itä-Uusimaa 4
- Kaakkois-Suomi 4
- Keski-Suomi 3
- Pääkaupunkiseutu 3
- Ruotsinkieliset alueet 1

(...)

Kriteerien toteutuminen 1. (4)

(36 kehittämysyksikköä vastannut tähän kartoitukseen)

- Toimintarakenne on verkostoitunut lähes kaikilla (92 % vastanneista).
- Rakenteet mahdollistavat tutkimus- ja kehittämistoiminnan noin joka toisella yksiköllä (56 % vastanneista). Erityisesti tutkimustoiminnan rakenteita vielä haetaan.
- Yleensä (75 % vastanneista) yksikön rahoitukseen on sitoutunut valtaosa seudun kunnista valtion rahoituksen ohella.

(...)

Kriteerien toteutuminen 2. (4)

(36 kehittämyksikköä vastannut tähän kartoitukseen)

- Yksiköistä enemmistössä (68 % vastanneista) on kehittämistyön mahdollistava toimintatapa ja –rakenne.
- Valtaosassa yksiköitä (89 % vastanneista) on kyse kuntien yhteisestä toiminnasta, jossa ovat mukana alueen keskeiset toimijat ja yhteistyö on konkretisoitu.
- Noin puolet (56 % vastanneista) yksiköistä välittää jo kehittämis- ja tutkimustietoa alueelle/seudulle **systemaattisesti**.

(...)

Kriteerien toteutuminen 3. (4)

(36 kehittämysyksikköä vastannut tähän kartoitukseen)

- Valtaosa osa yksiköistä (75 % vastanneista) kehittää alueellisia/seudullisia asiakasprosesseja (substanssikohtaisesti).
- Tutkimus- ja koulutustoiminnassa on vielä kehitettävää. Kriteeri ei määrittele tarkemmin, minkälaista tutkimustoimintaa edellytetään.
- Yksiköistä 67% osallistuu substanssialueellaan alueen koulutustoimintaan – tutkimustoiminnassa vastaava osuus on 42 %. Suunnitteilla koulutustoimintaan osallistuminen on 27 %:lla ja tutkimustoimintaan 56 %:lla yksiköistä.

(...)

Kriteerien toteutuminen 4. (4)

(36 kehittämyksikköä vastannut tähän kartoitukseen)

- Yksiköistä valtaosa (85 % vastanneista) jo tunnistaa, dokumentoi ja jakaa **alueellaan arvioitua kokemustietoa** – loppuillakin tämän kriteerin mukaista toimintaa on suunnitteilla. Tärkeää työtä!
- Lähes kaikilla yksiköillä (85 % vastanneista) on sekä kokemusta että osaamista kehittämistyöstä ja kehittämisprosesseista. Asiantuntemusta on saatu kootuksi!

(...)

Johtopäätökset

- kehittämissyksikkötoiminta on lähtenyt hyvin käyntiin alueilla. Toiminnasta ollaan innostuneita ja kunnat sekä muut toimijat ovat hyvin sitoutuneesti mukana.
- Kun ottaa huomioon, että vanhimmatkin kehittämissyksiköt ovat toimineet vasta noin 2,5 vuotta ja nuorimmat aloittaneet toimintansa viime syksynä, voidaan todeta, että kriteereihin on suhtauduttu vakavasti ja ne ovat onnistuneesti tukeneet kehittämissyksikkötoiminnan synnyttämistä.
- Koska kehittämissyksikkötoiminnan käynnistämiseen on jo nyt satsattu runsaasti sekä kuntien, valtion että muiden toimijoiden resursseja, on tärkeää, että kehittämissyksiköiden toiminnan jatkuvuudesta huolehditaan.

(...)

Keinoja toiminnan jatkuvuuden turvaamiseksi

- Pysyvän valtionosuuden saaminen
- Tässä vaiheessa Kaste-rahoituksen suuntaaminen kehittämisyksiköiden työhön
- Pysyvän alueellisen kehittämisrakenteen syntymisestä huolehtiminen siten, että mukana ovat kunnat, kuntayhtymät, oppi- ja tutkimuslaitokset, valtio, järjestöt, kehittämissyhtiöt ym. alueelliset kehittäjätahot
- Valtakunnallisen kehittämistyön asiantuntijatuken jatkuminen Stakesin, osaamiskeskusten ja kehittämisyksiköiden yhteisissä verkostopäivissä
- Alueellisen yhteistyön ja kehittämistyön koordinointi osaamiskeskusten kautta
- Kehittämisyksikkötyön edelleen kehittyminen esimerkiksi Paras- ja KASTE –hankkeiden toteutuksen välineinä
- Nykyistä tiiviimpi verkottuminen ja yhteistyö terveydenhuollon kehittämisyksikön ja kehittäjäterveyskeskusten kanssa
- Huomion kiinnittäminen sekä kehittämis- että tutkimustiedon levittämiseen että kiinteään yhteyteen asiakastyöhön.

KEHY -tietojen jatkuva koonti

- Stakes on koonnut sosiaalialan kehittämissyksiköiden yhteystiedot, rakenteet, tavoitteet ja toimintatavat yhteen dokumenttiin.
- Kooste päivitetään kehittämissyksiköiden yhteisten tapaamisten yhteydessä.
- Koosteella tuetaan kehittämissyksiköiden verkottumista.
- Kooste kehittämissyksiköistä ”Sosiaalialan seudulliset kehittämissyksiöt” (pdf, päivitetty 23.10.2007)

Ks. <http://info.stakes.fi/kehittamisyksikot/FI/index.htm>

KEHY –tietojen lomake netissä

Ks. <http://info.stakes.fi/kehittamisyksikot/FI/index.htm>

Kehittämisyksikön nimi (ja painopistealue, jos ei ilmene nimestä)	
Sijaintikunta	
Osalliset kunnat/ alue	
Henkilöstön määrä ja luonnehdinta osaamisen alueista	
Yhteystiedot	
Toiminta-aika	
Rahoituspohja ja rahoituksen varmuus	
Toiminta-ajatus	
Keskeisimmät työskentelytavat ja yhteistyörakenteet	
Toiminnan ideoita ja odotuksia tulevaan; Missä olemme 3-5 vuoden kuluttua?	
Haasteet ja toiminnan edellytykset	
Muuta mainittavaa	